

MONIMUOTOISET OPINPOLUT /S10441 /TIINA HARJU

OPINTOMATKA DUBLINIIN 25.-29.11.2009

Osallistuin Pohjanmaan opinto-ohjaajat ry:n järjestämälle opintomatalle Dubliniin Irlantiin marraskuussa 2009. Irlantilainen koulujärjestelmä ei kovin paljoa poikkea suomalaisesta järjestelmästä. Oppilaista yli 55 % jatkaa korkea-asteen koulutukseen periaatteessa ylioppilastutkinnon suoritettuaan. Korkea-asteen koulutusta järjestetään yliopistoissa, teknillisissä oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, kasvatustieteellisissä oppilaitoksissa ja yksityisissä oppilaitoksissa. Ohjaukseen liittyen Irlanti on luultavimmin yksi edelläkävijä.

Opintomatkan vierailukohteina oli mm. kaksi paikallista yliopistoa, Trinity College ja Dublin City University (DCU).

Yliopistot olivat varsin erilaisia ainakin ympäristöiltään. Trinity on todella vanha (v. 1592) ja perinteikäs yliopisto aivan Dublinin keskustassa. Opiskelijoita Trinityssä on kolmessa eri tiedekunnassa yhteensä 15 500. DCU on taas hyvin uusi (v. 1989) yliopisto valtavalla kampusalueella Dublinin laitamilla. Opiskelijoita DCUssa on 11 000. Molemmissa yliopistoissa opinnot keskeyttää 16 % opiskelijoista. Erityisopiskelijoita on 4 %, määrä on kasvussa joka vuosi.

Molemmissa yliopistoissa esille tuli Irlannin huono taloustilanne. Tällä hetkellä työttömiä on 12.5 %, kun pari vuotta sitten työttömänä oli alle 5 %. Tämä vaikuttaa myös yliopistojen uraohjaukseen, johon on muutenkin panostettu paljon. Lisäksi valtiolta on tullut oma ohjelma valmistuvien työharjoittelun tukemiseen, ja sitä kautta pääsyyn työmarkkinoille.

Urapalvelujen näkökulmasta tulevaisuuden **haasteena** on tekniikan kehitys joka alalla. Lisäksi yliopistoilla on painetta kaksinkertaistaa tohtori-koulutuksen saaneiden määrää. Toisaalta ohjaukseen vaikuttaa erilaisten opiskelijoiden määrän kasvu: mukana on entistä enemmän aikuisopiskelijoita, erityisopiskelijoita ja kansainvälisiä opiskelijoita.

Ohjaukseen liittyvät **resurssit** eivät varmaan koskaan ole tyydyttävällä tasolla. Yliopistoissa oli kuitenkin käytössä useampi uraohjaaja, jotka kävivät opiskelijoiden kanssa 45 min. mittaisia urasuunnitteluhaastatteluja. Lisäksi ohjausmenetelminä oli sähköposti, työryhmät, ryhmäohjaus, työnhaun tukitoimet jne.

Yliopistoilla oli myös useampi psykologi (student counsellor). Heidän työnkuvaansa kuului terapiamainen työskentely opiskelijoiden kanssa. Opiskelija käy psykologin luona 4-8 kertaa. Yleisimpiä aiheita ovat masennus, akateeminen ahdistus/opiskelutaidot ja stressi.

Verrattaessa Suomeen, päällimmäiseksi jäi tunne siitä, miten hyvin ohjausta ja neuvontaa on suunniteltu. Taustalla on kansalliset strategiat, jotka tukevat ohjaustyötä. Ohjaajilla oli mm. esittää lukumääriä ja aikoja, kauanko mihin osioon on mennyt aikaa ja resurssia. Lisäksi tukimateriaalia oli paljon erilaisiin tarpeisiin.

Mielenkiintoinen aihe oli **vertaistukiryhmät**, joita vetävät psykologit, ohjaajat tai opiskelijat. Ryhmiä kokoontui kolmella eri tavalla: iltaryhmät, lounasryhmät ja internet -ryhmät. Aiheet olivat samantyyppisiä, mm. itsetunto, elämänhalu, ahdistus, masennus, syömishäiriöt, Aina on toivoa –kurssi (vapaat suomennokset huom.).

Mielestäni vertaistuen merkitystä ei olla meillä vielä tarpeeksi huomioitu. Tämä voisi toimia myös toisella asteella. Psykologien palvelut tulevat Suomessa julkishallinnon puolelta, mutta tässä kohtaa yhteistyötä voitaisiinkin tehdä enemmän, jolloin esim. mielenterveyspuolen asiantuntija tulisi oppilaitokseen tukemaan ryhmää. Internetin ja sähköisten ja sosiaalisten medioiden hyöty pitäisi myös löytää.

Hyvä esimerkki tästä on Mielenterveysportaali www.trinitymentalhealth.com. Portaalin avulla tuetaan yliopiston opiskelijoita mielenterveysongelmissa. Portaalissa toimitaan nimettömänä, mutta palvelu vaatii rekisteröitymisen ja yliopiston sähköpostiosoitteen. Osoitetieto tulee ainoastaan opiskelijapalveluiden tietoon. Portaalissa opiskelija voi lähettää viestin ohjaajalle ja saada siihen vastauksen. Lisäksi opiskelija voi osallistua vertaistukihenkilöiden ylläpitämiin keskusteluryhmiin. Vertaistukiopiskelijat ovat osallistuneet koulutukseen etukäteen. Portaalista löytää myös tietoa mielenterveysongelmista ja esim. etusivulla on tiedot mistä saada apua, jos on itsetuhoisia suunnitelmia. Psykologit ovat olleet suunnittelemassa portaalia ja ovat tukena sen pyörittämisessä.

Orientoivat opinnot ovat oma lukunsa yliopistoissa. Päällimmäiseksi jäi tuntuma, miten tärkeänä opintojen aloitus nähdään koko opintojen suorittamisessa. Oppaita oli monenlaisia opiskelijan käsikirjasta, tutoreiden ja omaopettajien oppaisiin. Dublin City Universityssä on myös internet-versio viikottaisesta orientaatiosta yliopisto-opintoihin. Viikko-ohjelma on laadittu ensimmäiselle puolelle vuodelle. <http://www.dcu.ie/students/orientation/index.shtml> Olisikohan meilläkin aihetta panostaa myös internet-materiaaliin? Täytyisi muistaa miten suuri osa opiskelijoista on itseohjautuvia, ja siten ”säästäisivät” opinto-ohjaajan aikaa, jos internetistä tai muutoin löytyisi selkeästi tarvittava tieto.

DCUssa oli myös mainio **Opiskelijan ohjauskeskus** (Student Advice Centre). Tämä vaikutti Sampsonmaiselta mallilta. Kyseessä oli ohjauskeskus, jossa opiskelijaa ohjataan eri keinoin sähköisestä henkilökohtaiseen ohjaukseen. Keskuksessa on neuvontapalvelutiski, josta ohjataan tarvittaessa oikeaan paikkaan. Keskus on auki koko päivän, myös lounasaikaan, jolloin käy paljon opiskelijoita. Itse keskuksessa on päivitetty materiaali liittyen opiskeluun, sosiaaliseen elämään ja elämänhallintaan. Opintojen ohjaus ja materiaalit liittyvät esim. opintosuorituksiin, alan vaihtoon, hylättyihin opintoihin, uusintoihin ja akateemisten taitojen opastukseen. Sosiaalinen puoli opiskelijan elämässä vaatii ohjausta kun kyseessä on kiusaamista, seksuaalista häirintää tai asumiseen, terveyteen, harrastuksiin liittyvät

kysymykset. Ohjauskeskuksesta voi myös hakea taloudellista tukea esim. vuokraan, lastenhoitoon, lääkkeisiin jne. Noin 350 opiskelijaa vuodessa saa taloudellista tukea.

National Centre for Guidance in Education (NCGE) on **kansallinen ohjausalan keskus**, joka puuttuu esim. Suomesta kokonaan. Keskukseen tausta-ajatuksena on jokaisen opiskelijan oikeus ohjaukseen. NCGE tukee ja kehittää eri kouluasteiden ohjaustoimintaa Irlannissa. Ohjauskeskuksessa luodaan erilaisia ohjelmia ja strategioita, tukevat kehitystoimintaa, ohjaavat resursseja, tuottavat materiaalia ja tiedottavat ohjaajille ajankohtaisista asioista ja hyvistä käytänteistä. Yksi esimerkki on ”Koko koulun ohjaus” – ohjelma. NCGE:n edustaja kävi esittelemässä meille keskuksen toimintaa vieraillessamme Dublin City Universityssä. www.ncge.ie

Lisäksi tutustuimme Valmistuvien ura –palveluihin www.gradireland.com. Graduate Careers Ireland on irlantilaisien korkea-koulujen **urapalvelujen yhdistys**, joka ylläpitää yhteistyötä urapalvelujen kesken. He tuottavat uraohjaukseen liittyviä oppaita monenlaisiin tarpeisiin. Monet tapaamistamme uraneuvojista ja ohjaajista olivat mukana tuottamassa materiaaleja ohjauksen tueksi. Dublin City Universityn opinto-ohjaaja on tällä hetkellä yhdistyksen puheenjohtaja.

***

Kaiken kaikkiaan vierailu korkeakouluihin Dublinissa oli avartava. Toisaalta huomasi sen, miten samanlaisia käytännön haasteet on molemmissa maissa. Opintojen keskeyttäminen, opiskelijoiden sitouttaminen, heterogeeniset opiskelijat, alkoholin käyttö, masennus jne. on molempien maiden opiskelijoiden ohjauksen haasteena. Ihmettelen myös sitä, olemmeko unohtaneet Internetin hyödyntämisen ohjauksessa? Jatkossa Internetin ja sosiaalisten medioiden käyttöön täytyy kiinnittää enemmän huomiota. Irlantilaisessa korkeakoulussa tuntui olevan hyvät välineet, materiaalit, suunnitelmat ja strategiat haasteiden kohtaamiseen. Yhtenä tekijänä voi pitää kansallisia keskuksia ja yhdistyksiä, jotka toimivat ohjauksen saralla. Irlantikin on pieni maa, mutta siellä näyttäisi olevan yhdistetty voimavaroja, jolloin myös tulokset ovat yhteisiä. Meiltä puuttuu Suomesta keskitettyä osaamista, joka loisi suuntaviivat ja tukisi myös opinto-ohjaajan työtä. Suomessa voidaan toimia jokaisessa oppilaitoksessa omalla sarallaan hienosti, mutta hyvien käytänteiden levittäminen tai niiden luominen yhdessä ei ole mahdollista.

Kun miettii opintomatkan antia, niin unohtaa ei sovi kanssamatkustajia, jotka toimivat opinto-ohjaajina eri puolilla Pohjanmaata eri kouluasteilla.

